

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *N.K.*
 Cím: *Gyerekek, akik fagyos körmükkel tépik a fakérget, hogy legyen otthon tüzelő*
 Forrás: *Esti Hírnök*

Tárgy	662.6
Hely	
Idő	"1925"
Személy	

Budapest 1925. 1. 14.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

GYEREKEK, AKIK FAGYOS KÖRMŰKKEL TÉPIK A FAKÉRGET, HOGY LEGYEN OTTHON TÜZELŐ

Száz félmeztelen gyerek a hideg, téli ködben — Rablótámadás a nyomorúság ellen — kutyával — Kislány, akire ráfagyott a vér

Dél felé jár az idő. Kihalt, csöndes a Dunapart. A raktárak sarva vannak, a nagy elektromos emelődaruk mozdulatlanul merednek a szürke égnek. A köd még nem foszlott szét, harminc-negyven lépésnél messzebb nem igen lehet látni. Csak elvétve akad egy-egy „korzózó” munkásember, kezén apró, csenevész gyerekkel. Erre Újpest felé is a Dunapart a „korzó”. Nem olyan díszes, mint lejjebb, a Lánchidon túl, de ügylátszik erre felé ez is megfelel. Van egy kis örökké haldokló pázsit is, ami miatt ez a korzó részint jobb, részint rosszabb, mint az igazi. Jobb, mert nyáron le lehet heveredni rosszabb, mert ezt a kipuštíthatatlan pázsitot télen-nyáron legelik a kecskék, meg a disznók, amik nem tudni honnan kerülnek ide, de mindig sokan vannak.

Proletárgyerekek mulatsága

Amint följebb megyek, lassanként elmaradnak a korzózó emberek és kecskék, amennyire a ködtől láthatók, sehohol egy teremtet lélek, az élet egyetlen jele jobbkéz felől: az áramfejlesztőtelep egyenletes bűgása. De egyszerre csak nagy zsvajgást hallok. Még nem látok senkit, de a hangok után ítélve, már biztosan tudom, honnan ered. Hancúrozó gyerkőcök — gondolom — 12 óra van, vége a tanításnak, kijöttek futballozni a Dunapartira. Amikor aztán odább kerülök és a köd már nem takarja el szemeim

elől a zsvajgás okát, akkor olyan látvány tárul előm, amely egyike a legkülönösebbeknek azok közül, amiket eddig láttam. Szép sorjában egymás mögött áll vagy száz öklömgyi, lerongyolódott, vándort csöppség. Fiúk és lányok vegyesen. Zöldek az éhségtől és hidegtől, fújják a markukat, hogy legalább azt érje egy kis meleg. Valamennyinek zsák van a kezében és valamennyinek a szeme egy pontra szegeződik: oda, ahol a fa van.

Közel a vízhez fekszik néhány ől fa. Epp kocsira rakják. Mielőtt azonban a kocsira kerülne, minden szál fahaság a gyerekek kezén megy át. A gyerekek nekiesnek az ormótlan husángoknak és körmükkel létépiük róluk a kérget. Mert a kéreg az ővék lehet: ingyen. Mikor egy zsák megtelik, a boldog tulajdonos továbbmegy, helyébe új gyerek jön a sorból. Két zsákot, vagy igen nagy zsákot nem engednek megtölteni, mert félnék, hogy az utolsóknak már nem jut. Ha egy-egy elszánt apróság az utolsó pillanatban mégis kiránt a szakadt ingecskeje alól egy második zsákot és tölni kezdi, az egész gyerekhad egyszerre fölfordít és 7—8 esztendő kisfiúk és kislányok oly borzalmas szitkokba kezdenek, átkokat oly szemérmelen kifejezésekkel spekelik, hogy az ember nem tudja, szégyenkezzék, fölháborodjon, vagy végtelenül sajnálja az életnek ezeket a szorécséttlen palántáit.

„Legalább ma meleg lesz nálunk”

Odamegyek az egyik csöppséghez, épp feszegeti puszta kezével a csipős hidegben a zsvajós fakérget. Akkora tenyere van, mint egy macskának, egész öklét a kéreg alá dugja, ami csak nem akar engedni. A gyerekek majd kidülled a szeme az erőlködéstől. Kérdelem, hogy hívják, miért van itt? Mérgesen válaszol:

— Hagyjon a fenébe bácsi, nem látja, hogy most „melőzök”. Majd azután kérdezzen, ha valamit akar.

Gorombák valamennyien, jóindulatú szó nem is hagyja el ezeknek a szerencsétlen gyerekek-

nek ajkát. Megvárom, míg a gyerek megtömi a zsákját, adok neki ötezer koronát, egy pillanatig — ám bámul, aztán elkiáltja magát:

— Hé srácok, gyertek ide, ez egy csuda jó pall.

Gúnyosan, gonoszán beleröhög az arcomba. Azzal leguggol a zsák mellé, amit a vállára vesz és szegényke majd megszakad, míg föláll. Aztán indul, közben még egyszer ki akar röhögni, de nehéz a zsák, az erőlködéstől csak valami bizonytalan, torz fintor vonaglik át kicsi, zöl-des képén.

— Szeretné, mi? — ha dumálnék az öt ficscsért! De nincs időm. Viszem eladni a kérget, kétszáz kampót kapok kilójáért, azon kenyeret veszek, mert köll ebédre. Jó, hogy adta az öt ficscet, most csak tíz kilót adok el, a többit hazaviszem, legalább ma meleg lesz nálunk.

Megy tovább, ide-oda támo lyog, mint a részeg, mert inkább a zsák viszi őt, mint fordítva.

Mikor kissé távolabb ért, még megfordult, nyelvet öltött rám és egyik kezével pillanatra elengedte súlyos terhét, hogy számárfület mutathasson.

Aki szívesen fagyoskodna mindennap

Igy járok valamennyivel. Amelyik zsákot töm, annak nincs ideje beszélni, amelyik megtönte, siet haza, a sorbanállók pedig gyűlölködve lesik, nem történik-e velük szabálytalanság. Az egyik sorbanálló kislány, épp mikor megszólítom, észreveszi, hogy az egyik gyerek úgy megtönte a zsákját, hogy még ki is lóg belőle, erre dühösen fölkiált:

— Nyáron sokkal jobb volt. Akkor volt rendőr és az vigyázott. Az a nyomorult disznó — mutat a tömöttzsákú gyerekre — el akarná az egészet vinni. Pedig már csak ez a kevés

van. A hajók már nem járnak, nem hoznak újabb szállítmányokat, ez a fa még nyárról maradt itt, egy hónapja vártuk már, mikor lesz a „kiosztás”.

— Erdemes azért a kevés kéregért annyit fagyoskodni, — kérdelem?

— Na hallja, bácsi, — feleli a lányka, — még kérde! Bár mindennap fagyoskodhatnék itt, akkor minden nap melegedhetnék is a „spórherdénél”. Tudja a mamám, az mosóné, egész nap nincs otthon, aztán csak abból jűthetek, amit ők szerzek, vagy a kocsiokról „szajrézok”.

Mert a mamám mosóné és egész nap nincs otthon.

Ez a kislány hét éves, de a nevét nem mondta meg, mert:

— Maga biztos el akar vitetni hazulról? De én nem megyek, mert van egy kis öcsém, aztán arra kell vigyáznom naphosszat. Szegény Jóska úgy köhög, mintha ki akarna szakadni az egész belseje, muszáj vigyázni rá.

Hektor, a bandita

Tovább megyek, látom, hogy egy kis kölyök majd összerogy a nagy zsák alatt, ami egész eltakarja. Elhatározom, hogy egy darabon segítek neki. Mielőtt azonban hozzáérnék, nagy, bozontos kurvasz rohan elő valahonnan, nekirohan a gyerekeknek, feldönti, dühösen ugat és egy, a zsákból kilógó kéregdarabot szájába kapva elrohan.

— Már megint ez a dög Hektor, — siránkozik a gyerek és reprodukálhatatlan káromkodásba fog.

A kiutya után futok, hogy visszahozzam az elvesztett fadarabot. A kórakások közt megtalálom: hűségesen nyalja egy maszatos kislány képét, aki a kérget épp a zsákjába teszi. Próbálok igazságos és szigorú lenni, keményen rászólok a kislánynak:

— Hát szabad ilyet csinálni?
— Muszáj volt bácsi kérem, — szepeg a csöpp-ség — én is sorba álltam reggel, de hazamentem fa nélkül, mert nem tudtam leküzni a kérget, mert mindjárt a kezdetén leszakadt a köröm. A papám megvert és visszaküldött a Hektorral, aki nagyon okos kutyja.

Megmutatja a jobbkeze mutatóujját. Nem tudom, tényleg leszakadt-e a körme, a hidegben ráfagyott a vér és oly vastagon borítja, hogy alig látszik az ujjja.

N. K.